

Зміст

1. Коти і філософія	7
<i>Антифілософ-котолюб:</i>	
Мішель Монтень	17
Подорож Мейо	21
Як коти одомашнили людей	32
2. Чому коти не намагаються бути щасливими	45
Коли філософи говорять про щастя	49
Паскаль про розвагу	57
Годж і Падіння	67
3. Котяча етика	77
Мораль — дуже своєрідна практика	79
Спіноза про життя згідно з власною природою	82
Безособовий егоїзм	101

4. Людська і котяча любов	115
<i>Перемога Саги</i>	117
<i>Найбільша здобич Мінґа</i>	122
<i>Любов до Лілі</i>	130
<i>Ґаттіно зникає</i>	136
5. Час, смерть і котяча душа	151
<i>Прощання Мурі</i>	153
<i>Цивілізація як заперечення смерти</i>	159
<i>Коти як боги</i>	170
6. Коти і сенс життя	179
<i>Котяча природа, людська природа</i>	183
<i>Десять котячих секретів хорошого життя</i>	186
<i>Мейо на підвіконні</i>	190
 <i>Подяки</i>	193
 <i>Примітки</i>	197

Я **ко**сь один філософ запевнив мене, що переконав свого кота стати веганом. Я гадав, він жартує, тому запитав, як йому це вдалося. Давав коту веганські кульки зі смаком мишей? Познайомив свого кота з іншими веганами, щоб він захотів наслідувати їхній приклад? Чи сперечався з котом і переконав його, що їсти м'ясо — неправильно? Мій співрозмовник не був у захваті. Я зрозумів, що він дійсно вірив, ніби його кіт обрав дієту без м'яса. Тож я спитав лише, чи кіт виходить на вулицю? Так, виходить. Таємницю розкрито. Отже, кіт їв те, що давали інші люди і що вполював сам. А якщо він і приносив додому трупи — на жаль, коти не вивчають етику і схильні так робити, — то геніальний філософ просто їх не помічав.

Неважко уявити, як саме під час експерименту з моральної освіти кіт бачив людського вчителя. Розгубленість, викликана поведінкою

філософа, швидко трансформувалася в байдужість. Коти — архіреалісти, і рідко роблять те, що не має чіткої мети чи не приносить миттєвого задоволення. Зустрівшись із людською дурістю, вони просто йдуть геть.

Повіривши, що переконав kota відмовитися від м'яса, філософ лише показав, якими пришепелкуватими можуть бути філософи. Замість намагатися повчати kota, краще спробував би чогось у нього навчитися. Люди не можуть стати котами. І все ж, полишивши уявлення про вищість свого виду, вони можуть зрозуміти, як коти насолоджуються життям, не тривожачись про те, як жити правильно.

Котам не потрібна філософія. Підкоряючись своїй природі, вони задоволені тим, що мають. Для людей же незадоволення власною природою здається природним. Люди ніколи не припиняють спроби стати тими, ким вони не є, що призводить до передбачувано трагічних і абсурдних результатів. Коти так не роблять. Люди постійно женуться за щастям. Для котів щастя — це стан за замовчуванням, до якого вони повертаються, коли усунуто всі загрози комфортно існуванню. Можливо, це головна причина

нашої любови до котів. Вони від народження мають здатність бути щасливими, якої ніяк не можуть набути люди.

Джерелом філософії є тривога. Коти не знають тривоги, доки їм нічого не загрожує чи доки не опиняться в незнайомому місці. Для людей сам світ — загрозливе та незнайоме місце. Релігії — це спроби зробити негуманний все-світ придатним для життя людей. Філософи часто відкидають такі вірування як нижчі за власні метафізичні теоретизування. Але релігія та філософія задовольняють одну потребу¹. Обидві намагаються відігнати постійну тривогу, яка супроводжує нас усе життя.

Простаки скажуть, що коти не філософствують, бо їм не вистачає вміння мислити абстрактно. Але нескладно уявити котячу породу, що має це вміння і таки зберегла легкість, з якою вони населяють цей світ. Якби такі коти звернулися до філософії, це був би дуже цікавий розділ фантастики. Замість шукати засіб від тривоги, коти скоріше сприймали б філософію як ще одну гру.

Котяче невміння мислити абстрактно не є ознакою неповноцінності. Навпаки, воно вказує на свободу думки. Мислення загальними

категоріями легко перетікає у забобонну віру в мовлення. Значна частина історії філософії полягає у поклонінні лінгвістичним фікціям. Коти покладаються на відчуття дотику, нюху, зору і не залежать від слів.

Філософія засвідчує кваліть людського розуму. Люди філософствують з тієї ж причини, що й моляться. Вони усвідомлюють крихкість сенсу життя, який вони створили, і живуть у страху його руйнування. Смерть остаточно знищує всі сенси, бо позначає кінець кожної історії, яку розповідають собі люди. Тож вони уявляють перехід до життя поза тілом у світі поза часом, щоб людська історія могла продовжуватися в іншому вимірі.

Упродовж значного часу філософія була пошуком істин, стійких перед лицем смерти. Платонове вчення про ідеї — незмінні сутності, що існують у вічному вимірі, — це містичне бачення, в якому людські цінності убезпечені від смерти. Коти не думають про смерть. Хоча, здається, чудово знають, коли пора помирати, тож не потребують таких вигадок. Філософії немає чого навчити котів, навіть якби вони могли її досягнути.

Деякі філософи усвідомили, що ми можемо дечого навчитися у котів. Німецький філософ

XIX століття Артур Шопенгавер (народився 1788 року) відомий своєю любов'ю до пуделів, яких постійно тримав у пізні роки і яких називав лише Атма та Бутц. Також він мав принаймні одного кота. Коли філософ помер від серцевої недостатності у 1860 році, його знайшли вдома на канапі біля безіменного кота.

Шопенгавер використовував своїх улюбленців на підтримку своєї теорії про те, що самість — це ілюзія. Люди не можуть не сприймати котів як окремих особистостей, таких як люди. Але він вважав це помилкою, бо й ті, й інші є уособленням Платонової ідеї, архетипу, що проявляється у багатьох прикладах. Зрештою кожна із цих уявних особистостей є ефемерним втіленням фундаментальної сутності — невмирущої жаги життя, єдиної речі, яка, за Шопенгавером, насправді існує.

Він описав свою теорію у праці «Світ як воля і уявлення»:

Я досить добре знаю, що мене вважатимуть безумцем, якщо я серйозно запевнятиму людей, що той кіт, що грається на подвір'ї, це той самий, що стрибав і забавлявся тут три сотні років